

A fenntarthatósági jelentés könyvvizsgálata, az új könyvvizsgálói minősítés és a kapcsolódó audit munka

ELŐADÓK

Angeli Ádám

Senior Manager

adam.angeli@hu.ey.com

+36 30 398 6599

EY Audit

Molnár András

Senior Manager

Andras.Molnar1@hu.ey.com

+36 70 464 8741

*EY Klímaváltozás és
Fenntarthatóság Üzletág*

Az előadás témái

1

Jogszabályi keretek

2

Az első CSRD
jelentések tanulságai

3

Könyvvizsgálati
kérdések

1

Jogszabályi keretek

2

Az első CSRD
jelentések tanulságai

3

Könyvvizsgálati
kérdések

Az önkéntes és jogszabályi kötelezettségen alapuló fenntarthatósági jelentés

Jelentéstétel jellege	Közzététel helye	Hitelesítés	Szabvány	Lényeges témák	Közzétételek
Korábbi jelentéstételi gyakorlat					
Önkéntes jelentéstétel (kivéve NFRD-vállalatok)	Különálló, dedikált fenntarthatósági/ ESG jelentés	Külső fél általi hitelesítés önkéntes alapon	Önkéntes szabvány használata (pl. GRI)	Lényegességi felmérés a vállalat tevékenységéből eredő környezeti és társadalmi hatások kijelölésére	Önkéntes szabvány közzétételei (Pl. GRI 305-1 Scope 1 kibocsátások)
↓ CSRD jelentéstétel ↓					
Kötelező jelentéstétel fokozatosan bevezetéssel (leányvállalati mentesség a konszolidált jelentésbe való adatszolgáltatás esetén)	Fenntarthatósági nyilatkozat közzététele az pénzügyi beszámoló üzleti jelentésébe beágyazva	Kötelező, külső fél általi korlátozott bizonyosságot nyújtó hitelesítés ISAE3000, ISSA5000	Kötelező az Európai Fenntarthatósági Jelentési Szabványok (ESRS) használata	Kettős lényegességi felmérés az ESRS-altémákról és szervezetspecifikus témákról	Az ESRS-ben meghatározott közzétételi pontok (pl. S1-13 Képzési és készségfejlesztési mérőszámok)

A CSRD hatálya alá tartozó vállalatok köre

Fokozatos bevezetés

2024-es pénzügyi év

(jelentés 2025-ben a 2024-es adatokról)

- ▶ **Hatókör:** a Non-Financial Reporting Directive (NFRD) hatálya alá tartozó vállalatok
- ▶ **Határérték:** > átlagosan 500 alkalmazott a pénzügyi év során, közérdeklődésre számot tartó vállalatok

2024

2025-ös pénzügyi év

(jelentés 2026-ban a 2025-ös adatokról)

- ▶ **Hatókör:** minden egyéb nagyvállalat
- ▶ **Határérték:** > a három feltétel közül legalább kettő teljesülése esetén:
 - a. átlagosan legalább 250 munkavállaló a pénzügyi évben
 - b. 10 000 millió forintot meghaladó mérlegfőösszeg
 - c. 20 000 millió forintot meghaladó nettó árbevétel

2025

2026-os pénzügyi év

(jelentés 2027-ben a 2026-os adatokról)

- ▶ **Hatókör:** Tőzsdén jegyzett kkv-k mérettől függetlenül (kivéve a mikrovállalkozásokat)
- ▶ Opt-out lehetőség a kérelem benyújtását követő 2 évig

2026

2028-as pénzügyi év

(jelentés 2029-ben a 2028-as adatokról)

- ▶ **Hatókör:** EU-n kívüli vállalatok uniós fióktelepekkel vagy leányvállalatokkal
- ▶ **Határérték:** két egymást követő pénzügyi évben meghaladta a 150 millió eurós árbevételt az EU-ban
- ▶ Nagy vagy jegyzett uniós leányvállalat
- ▶ > 40 millió eurót árbevételt termelő EU-s fióktelep

2028

Minden, a konszolidált körbe tartozó leányvállalatnak szükséges adatot szolgáltatnia az anyavállalat konszolidált CSRD jelentéséhez.

Omnibus hatása a CSRD hatálya alá tartozókra

	Európai Bizottság javaslata (február 26.)	EU Tanács álláspont (június 21.)	Európai Parlament álláspont (november 13.)
Hatály	► CSRD: 1000 fő + 50 mEUR árbevétel vagy 25 mEUR mérlegfőösszeg	► CSRD: 1000 fő + 450 mEUR árbevétel	► CSRD: 1750 fő + 450 mEUR árbevétel

Wave 1
Küszöbérték felett

◆ FY25 jelentés ◆ FY26 jelentés ◆ FY27 jelentés ◆ FY28 jelentés

Wave 1
Küszöbérték alatt

◆ FY25 jelentés ◆ FY26 jelentés(?)

Wave 2

Stop the clock

◆ FY26
próbajelentés

◆ FY27 jelentés ◆ FY28 jelentés

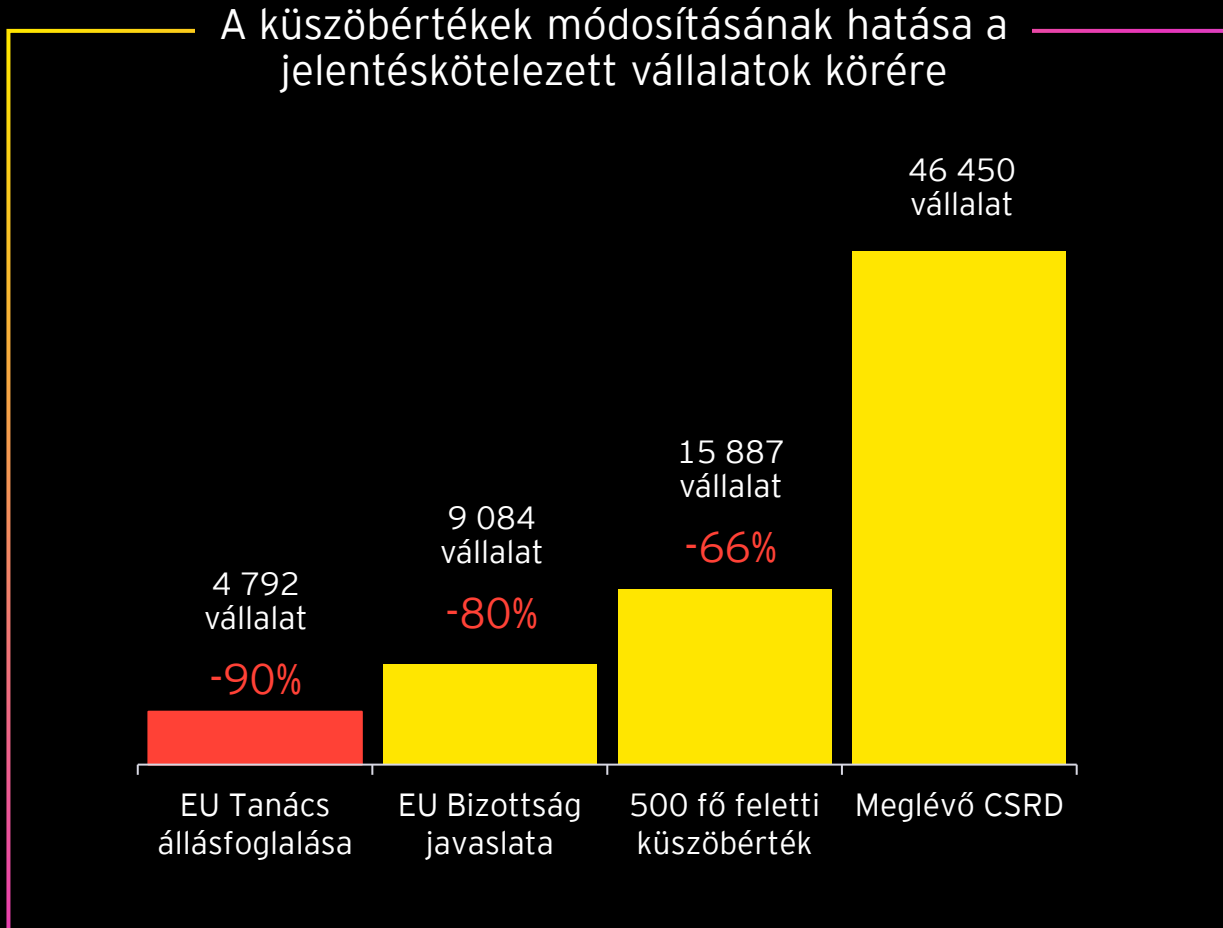
Wave 3
(tőzsdei KKV)

Új hatály küszöbérték megközelítés alapján kikerül a CSRD hatálya alól !

Wave 4
(EU-n kívüli)

◆ FY27
próbajelentés ◆ FY28 jelentés

Valós egyszerűsítés a hatókör szűkítés?

Forrás: Rasche (2025)

A vállalatok esetleg **90%-ának** kivonása a CSRD hatálya alól jelentősen befolyásolná a fenntarthatósági információk elérhetőségét.

Hiányzó szabályozási konzisztencia, a CSRD megváltozott hatóköre **kevesebb vállalatot érintene, mint az NFRD esetén elvárt volt** (11 700 vállalatot érintett).

A vállalatok körülbelül **70%-a** kikerül a CSDDD hatálya alól.

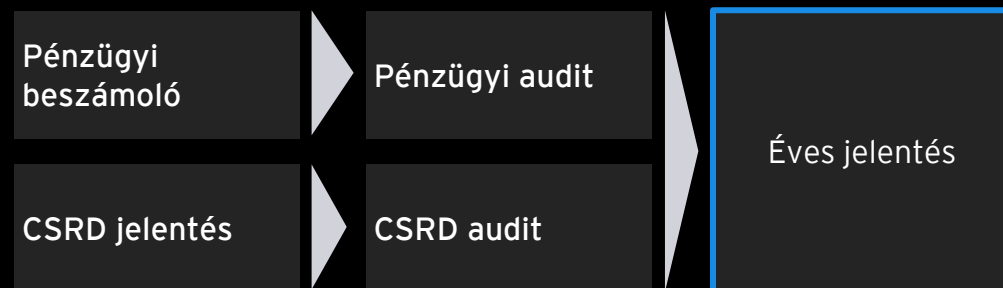
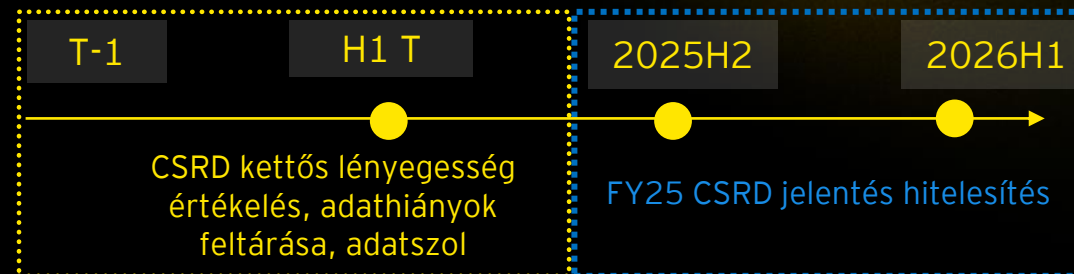
Jogszabályi kötelezettségek

CSRD jelentéstétel a nagyvállalatok számára

Vállalati Fenntarthatósági Jelentéstételi Irányelv (CSRD) szerinti kötelezettség

IDŐZÍTÉS, HATÓKÖR	▶ Először 2024-ös üzleti évre ▶ Teljes penzügyi konszolidációs körre vonatkozóan
JELENTÉSTÉTEL	▶ ESRS szerint ▶ Kiegészítve az EU Taxonómia rendelettel és a vonatkozó jogszabályokkal ▶ Digitális címkézéssel
JELENTÉS TARTALMA	▶ Kettős lényegességi módszertani szerint ▶ Hangsúly a szervezet által generált jelentős hatásokon, kockázatokon, lehetőségeken ▶ Hatásvizsgálat a teljes értékláncre kiterjedően
AUDITÁLÁS	▶ Korlátozott bizonyosság megszerzése ▶ Kapcsolódó könyvvizsgálói jelentést az éves beszámolóval és vezetői jelentéssel együtt szükséges közzétenni

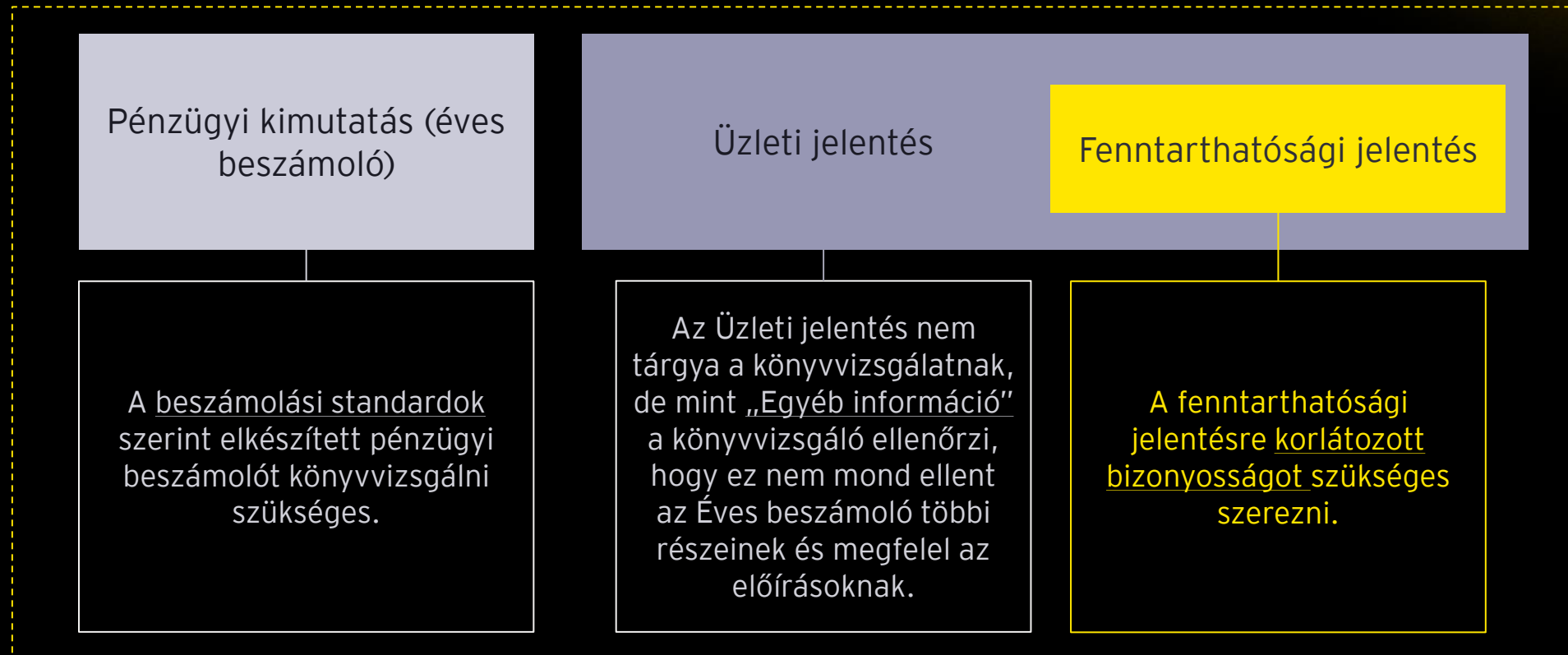
Javasolt ütemterv a riportálóknak

A CSRD jelentés közzétételének helye

Az üzleti jelentés a számviteli törvény értelmében fenntarthatósági jelentéssel kiegészült

Éves jelentés

Fenntarthatósági jelentés könyvvizsgálati követelményei

A bizonyossági vélemény a teljes fenntarthatósági jelentésre szól

1. Milyen standard alkalmazható?

- ▶ ISAE 3000 és az ISAE 3410 (ÜHG jelentések) alkalmazandók, korlátozott bizonyossági szinttel.
- ▶ Új specifikus standard az ISSA 5000, a 2026. december 15. után induló üzleti évekre.

2. Kik adhatnak bizonyossági véleményt?

- ▶ Minősítéssel rendelkező kamarai tag könyvvizsgáló.
- ▶ A könyvvizsgáló kijelölése és megválasztása a legfőbb szerv feladata a megelőző üzleti év beszámolójának elfogadásáig.

3. Mi a hatóköre a bizonyossági véleménynek?

A fenntarthatósági jelentés az előírásokkal összhangban készült-e

* 2026-tól lesz várhatóan kötelező a digitális megjelölés

Az ESRS témái és terjedelme

Közzétételi kategóriák

Jóváhagyott standardok

Átfogó standardok

- ▶ ESRS 1: Általános követelmények
- ▶ ESRS 2: Általános közzétételek

Tematikus iparágsemleges standardok

Környezet	Társadalom	Vállalatirányítás
▶ ESRS E1: Klímaváltozás ▶ ESRS E2: Szennyezés ▶ ESRS E3: Víz és tengeri erőforrások ▶ ESRS E4: Biológiai sokféleség és ökoszisztémák ▶ ESRS E5: Körforgásos gazdaság	▶ ESRS S1: Saját munkaerő ▶ ESRS S2: Az értékláncban dolgozók ▶ ESRS S3: Érintett közösségek ▶ ESRS S4: Fogasztók és végfelhasználók	▶ ESRS G1: Üzleti magatartás

Magas szintű követelmények

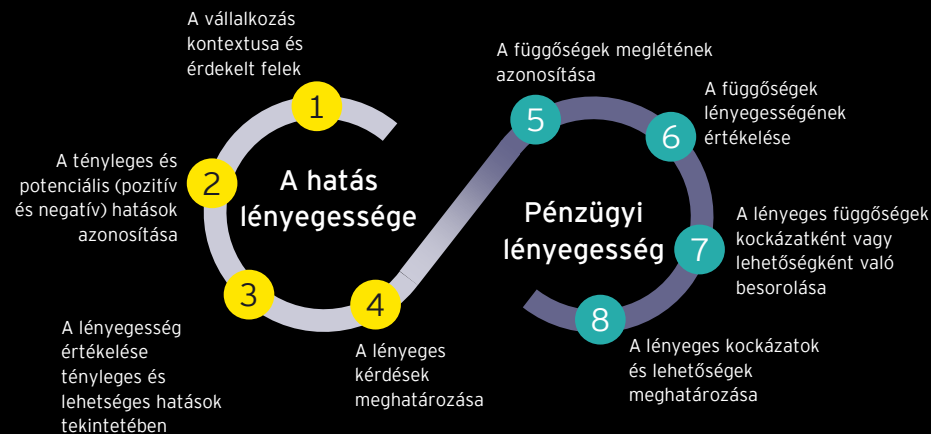
- ▶ A vállalat általános jellemzői és a megfelelésre vonatkozó konkrét közzétételek (pl. határok, becslési bizonytalanság)
- ▶ Fenntarthatóság-specifikus **üzleti jellemzők**, mint például a stratégia és vállalatirányítás
- ▶ A **lényegességi** értékelésére vonatkozó egyedi követelmények

- ▶ Tematikus vállalati politikák, célok, cselekvési tervek és erőforrások
- ▶ Teljesítménymérés és célok konkrét témákkal kapcsolatban
- ▶ Témakörökhöz altémák és al-altémák tartoznak

Az Omnibus eltörli a szektorspecifikus standardok bevezetését

Lényegesség

Kettős lényegességi elemzés készítése (DMA)

A hatás lényegessége

Egy fenntarthatósági kérdés **hatás szempontjából** akkor lényeges, ha a vállalat az adott témakörben jelentős, tényleges vagy potenciális, negatív vagy pozitív hatást gyakorol rövid, közép- és hosszú távon az emberekre vagy a környezetre.

Pénzügyi lényegesség

Egy kérdés **pénzügyi szempontból** akkor lényeges, ha jelentős pénzügyi hatásokat vált vagy válthat ki a vállalatra nézve - olyan **kockázatokat** vagy **lehetőségeket** jelent, amelyek befolyásolhatják a vállalat cash flow-ját, teljesítményét, helyzetét, fejlődését vagy tőkeköltségét/finanszírozáshoz való hozzáférését.

Miért kiemelten fontos?

- ▶ A kettős lényegességi elemzés a CSRD egyik újítása, az ESRS szerinti jelentéstétel alapja.
- ▶ Eszköz, melynek segítségével a vállalatok erőfeszítéseiket a maguk és érintetti körük számára leginkább releváns fenntarthatósági kérdésekre összpontosíthatják.
- ▶ A hatások, kockázatok és lehetőségek vizsgálata érdekében érdemes a korábbi gyakorlathoz képest mélyebb elemzéseket végezni.

EU Taxonómia

Igazítható és igazodó tevékenységek

Az EU Taxonómia rendelet egy fenntarthatósági klasszifikációs rendszer, amelynek célja egy egységes európai fenntarthatósági kritériumrendszer kialakítása, a „green washing” visszaszorítása.

A vállalatoknak pénzügyi indikátorokat kell bemutatnia a Taxonómiához **igazítható** és **igazodó** gazdasági tevékenységeikről.

Árbevétel

CapEX

OpEX

Igazítható tevékenységek

Azon tevékenységek aránya,
amit **lehetőség van**
fenntarthatónak minősíteni
- szerepel a kapcsolódó EU-s
tevékenységlistán

[illegible]

Igazodó tevékenységek

Azon tevékenységek aránya, amit **ténylegesen** fenntarthatóan végez a szervezet

Egy gazdasági tevékenység kivitelezése fenntartható, amennyiben:

- 1 A hat környezetvédelmi célkitűzés közül **legalább egyhez jelentősen hozzájárulnak**;
- 2 A másik öt környezetvédelmi célkitűzésre gyakorolt **negatív hatások elkerülése** mellett (DNSH: "Do No Significant Harm"); és
- 3 A minimum **szociális biztosítékokat tiszteletben tartva**.

Klíímaváltozás mérséklése

Klíímaváltozáshoz való alkalmazkodás

Víz és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme

Körforgásos gazdaságra való átállás

Környezetszennyezés megelőzése és csökkentése

Biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása

1

Jogszabályi keretek

2

Az első CSRD
jelentések tanulságai

3

Könyvvizsgálati
kérdések

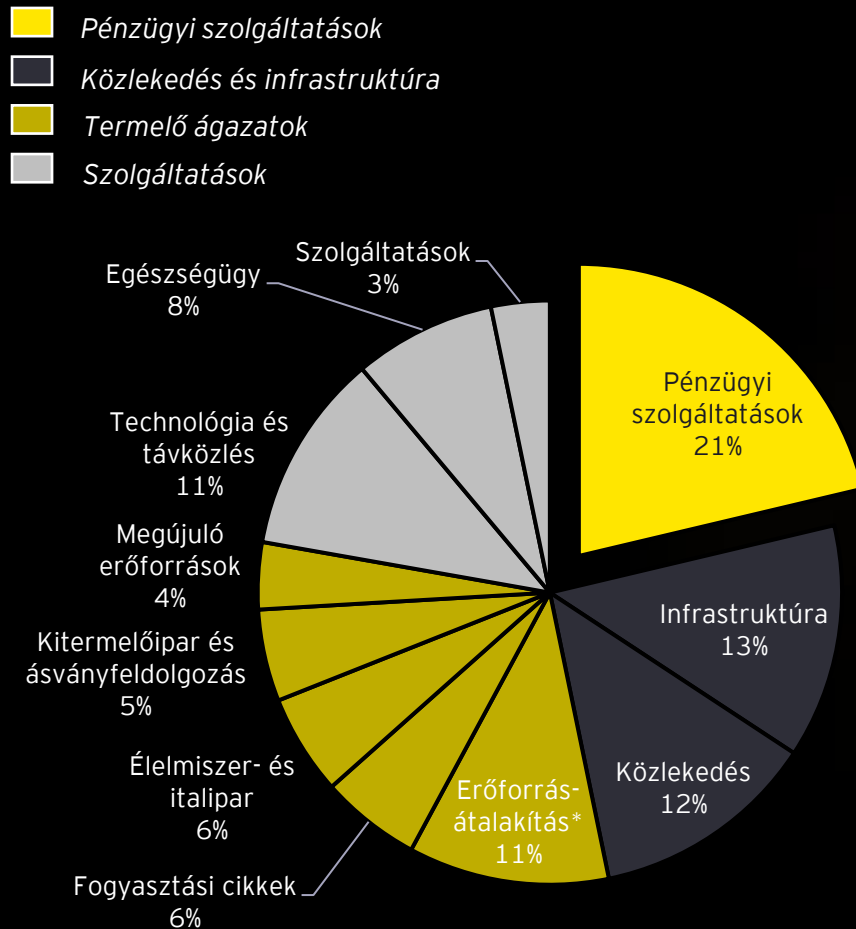
A kutatás célja

FENNTARTHATÓSÁGI ÉS ÜZLETI ÉRTÉKTEREMTÉS

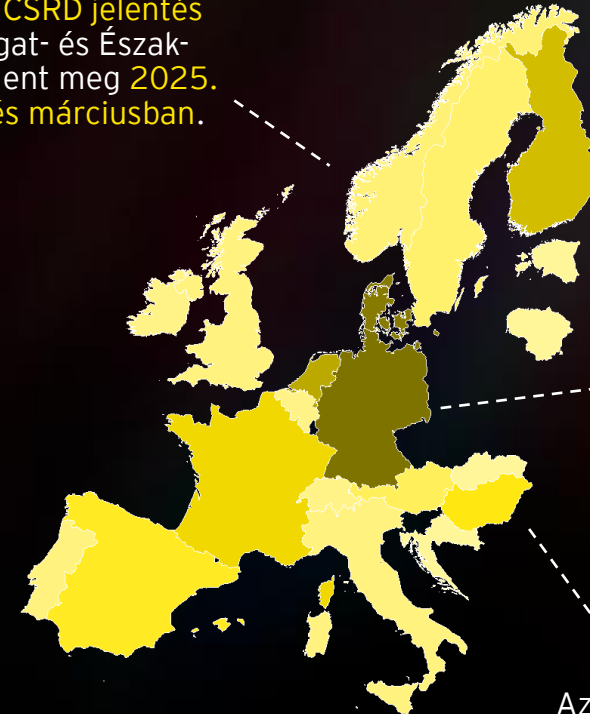
A kutatás háttere

Szektorális eloszlás

Földrajzi eloszlás

Az első 200 CSRD jelentés főként Nyugat- és Észak-Európában jelent meg 2025. februárban és márciusban.

A mintában a legtöbb jelentés Németországban található, ahol 35 darab CSRD jelentést elemeztünk.

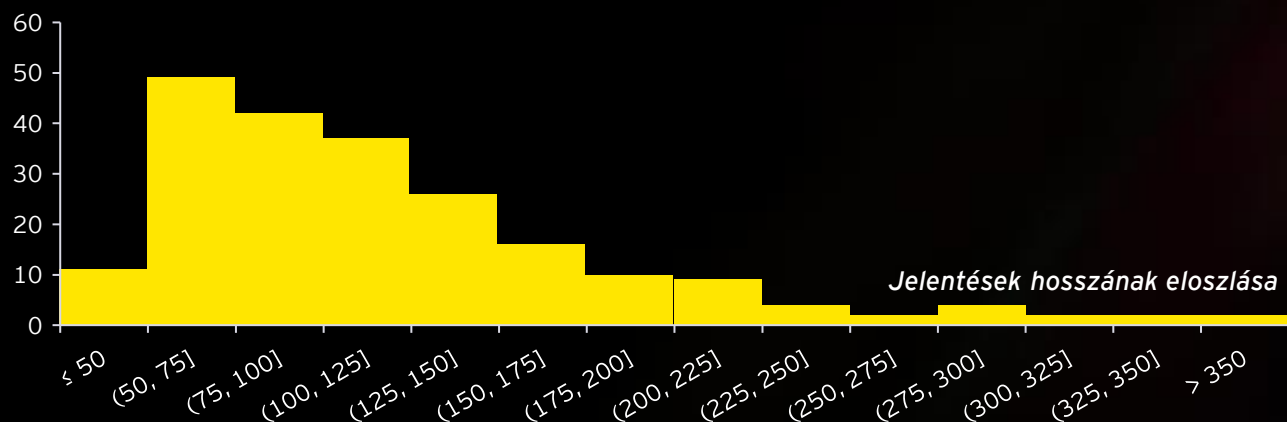
Az áprilisban megjelent 16 darab magyar CSRD jelentés is a minta részét képezi a helyi sajátosságok bemutatása érdekében.

Általános jellemzők

Jelentés hossza

TRENDEK

- ▶ A jelentések átlagos hossza **120** oldal
- ▶ A legrövidebb jelentés **33** oldalas (Alfen, Hollandia)
- ▶ A leghosszabb jelentés **412** oldal (Iberdrola, Spanyolország)

- ▶ Az átlagosan **leghosszabb jelentéseket** a **pénzügyi szektor** vállalatai tették közzé
- ▶ A hosszú jelentések a szektor speciális közzétételeire és **érintetti elvárásaira** reflektálnak

JAVASLATOK

- ! A jelentésírás **erőforrásigényének** becslése a várt hossz alapján
- ! Az integrált jelentés **formai felülvizsgálata** a jelentés megváltozott funkciója következtében
- ! **Kommunikációs kivonatok** készítése fenntarthatósági tématerületenként vagy érintetti csoportonként

Általános jellemzők

Jelentéstételi politika, szektorstandardok

TRENDEK

48%

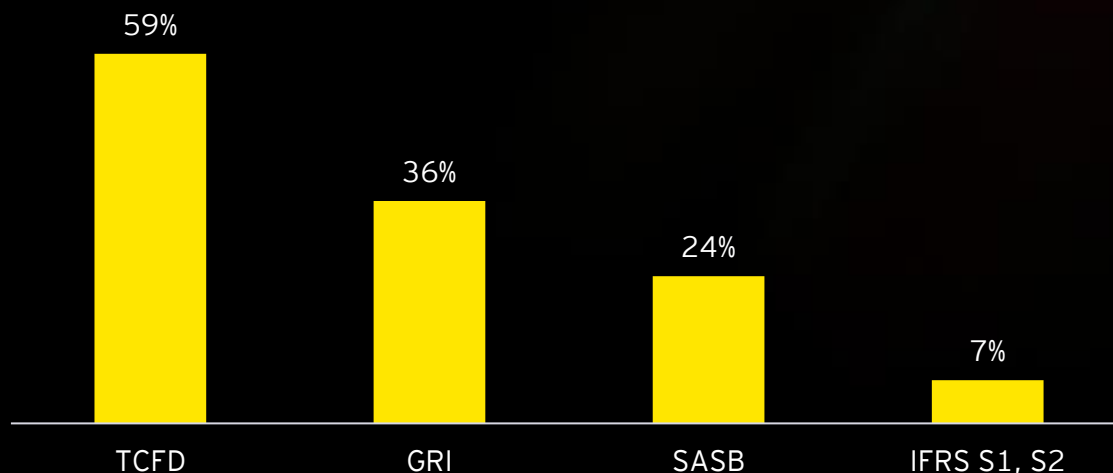
nemzetközi
vállalatok esetén

Jelentéstételi politika
alkalmazása fenntarthatósági
témákra

58%

magyar
vállalatok esetén

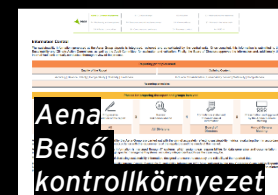
ESRS-től eltérő standard alkalmazása

JAVASLATOK

- ! **Jelentéstételi politika** elkészítése belső és külső használatra, **belső kontrollkörnyezet** kialakítása (adatpont definíciók, felelősségi körök, adatgyűjtési folyamatok)
- ! **IT rendszer** támogatásának megfontolása és implementáció
- ! Korábbi jelentéstételi berögződések **felülírása** a szervezetben
- ! **Szektorspecifikus standardok** kiválasztása iparági gyakorlat alapján

JÓ GYAKORLATOK

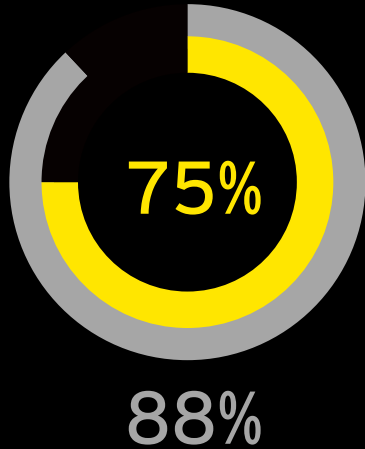

Fenntarthatósági irányítás

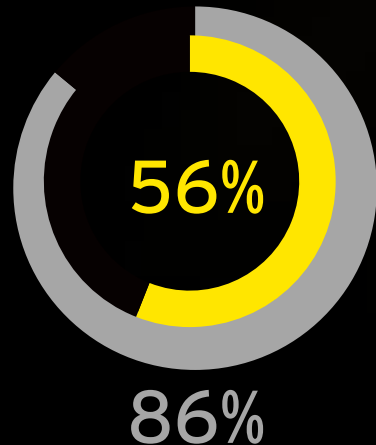
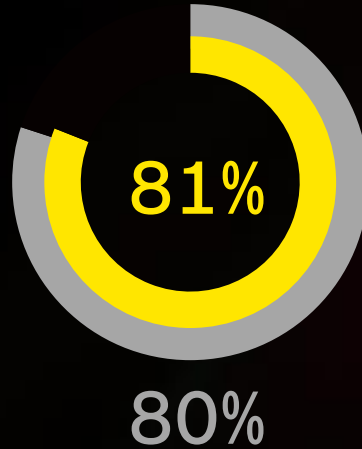
Stratégia, szervezeti egység, ösztönzőrendszerek

TRENDEK

Van ESG vagy fenntarthatósági stratégiája a vállalatnak?

Van dedikált ESG vagy fenntarthatósági csapat a vállalatnál?

Van fenntarthatósággal kapcsolatos KPI az ösztönző mechanizmusokban?

■ Magyar vállalatok
■ Összes vállalat

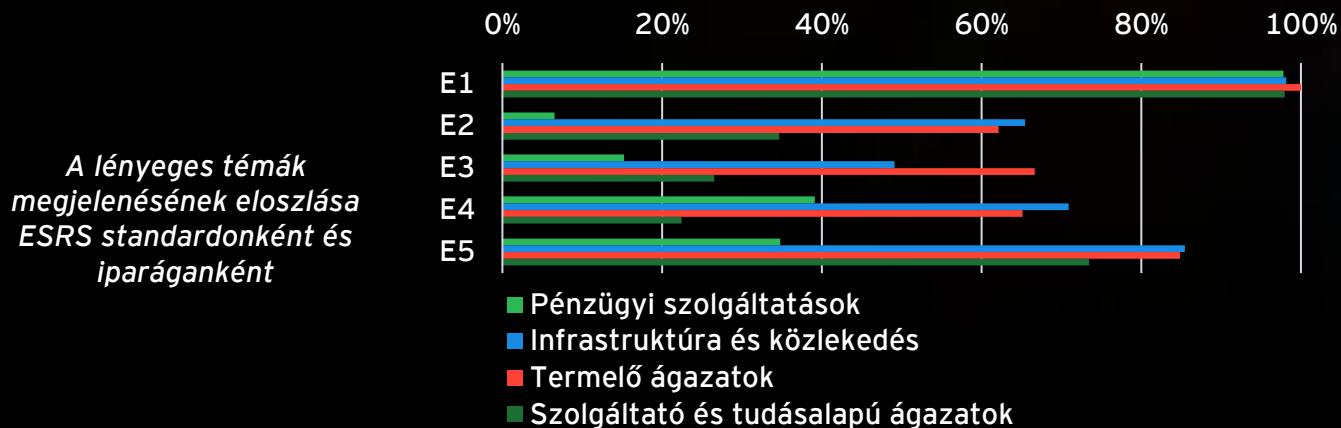
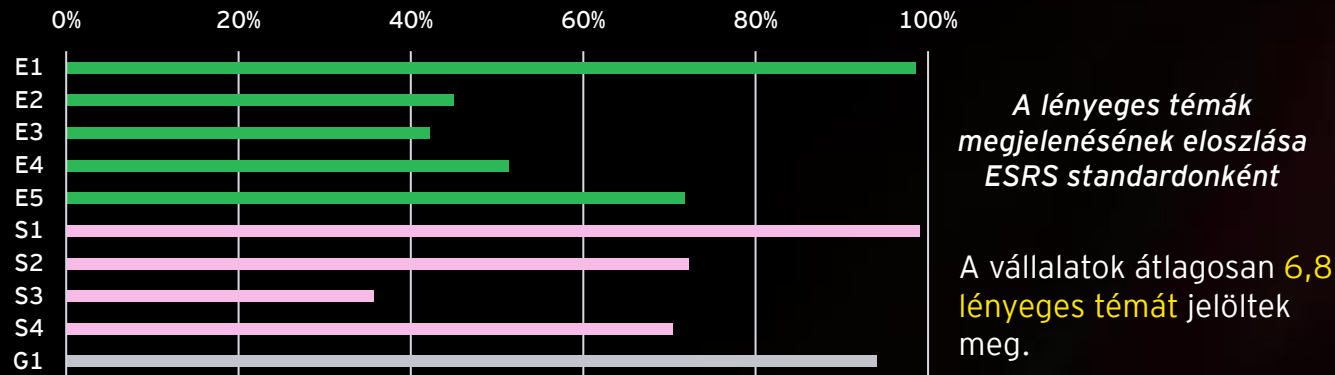
JAVASLATOK

- ! A fenntarthatóság szervezeti integrációja a fenntarthatósági irányítás kiemelt kezelésével érhető el
- ! A változás motorja a közös célrendszer (stratégia), egyértelmű felelősségi körök, és ösztönzési rendszer

Kettős lényegességi felmérés (DMA)

Lényeges témák, standardok

TRENDEK

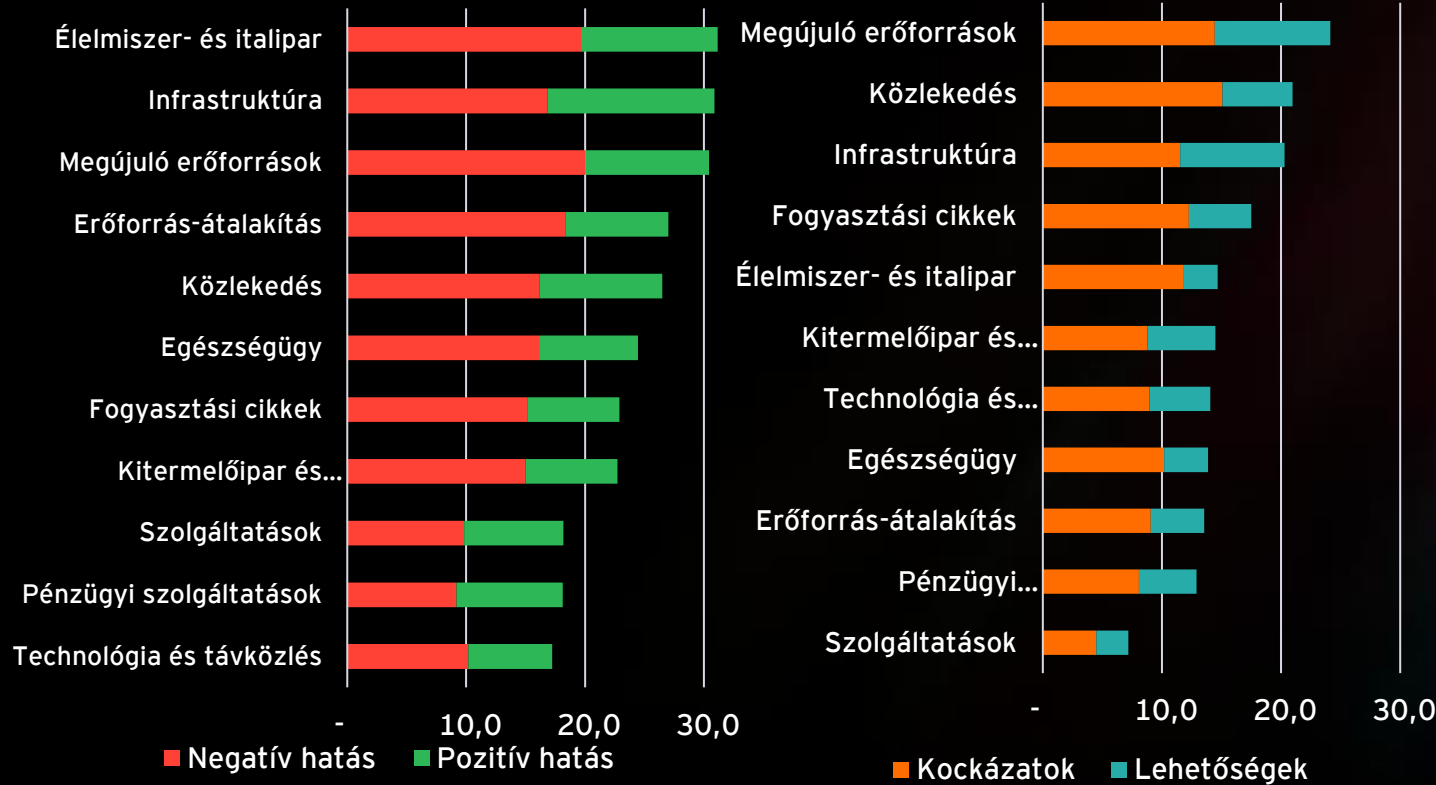
JAVASLATOK

- ! Az **Éghajlatváltozás (E1)** jellemzően minden iparágban releváns, csak nagyon alapos indoklással hagyható el
- ! A **Saját munkaerőre (S1)** és a **Vállalatirányításra (G1)** vonatkozó közzétételek szintén iparágtól függetlenül minden vállalatnál lényegesek, elhagyásuk nem javasolt
- ! A **peer vállalatok** kettős lényegességi felmérései **igazodási pontot** jelenthetnek a vállalat számára

Kettős lényegességi felmérés (DMA)

IRO-k száma és eloszlása

TRENDEK

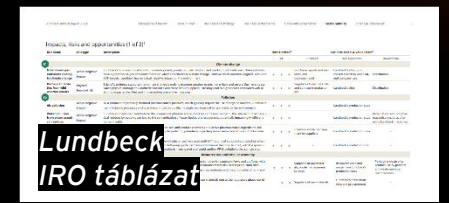
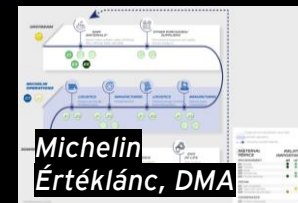

Azonosított negatív és pozitív hatások, illetve
pénzügyi kockázatok és lehetőségek száma
iparáganként

JAVASLATOK

- ! Egy lényeges (al)téma alatt **számos különböző IRO** azonosítható, **átlagosan 40 darab**
- ! Az **IRO leírások** mutatják meg, a vállalat miért foglalkozik az adott környezeti-társadalmi témával, ezzel a **tematikus fejezetek "lelkét"** adják, átlátható megjelenítésük kritikus fontosságú
- ! A **pénzügyi kockázatok számszerűsítése** segíti a lényegesség objektív értékelését és az üzleti folyamatokkal való összhang megteremtését
- ! A **negatív hatások és pénzügyi kockázatok dominanciája** mellett érdemes a pozitív hatásokat és a pénzügyi lehetőségeket is azonosítani

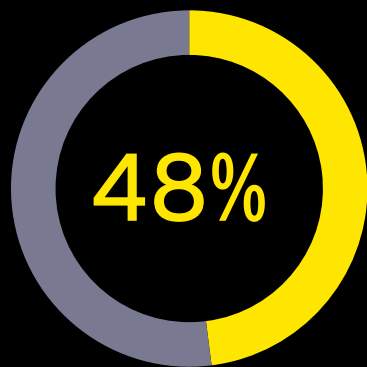
JÓ GYAKORLATOK

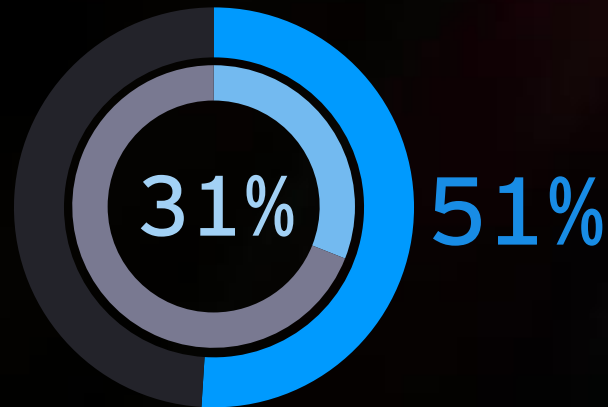
Kettős lényegességi felmérés (DMA)

Felülvizsgálat gyakorisága, üzleti stratégia összhang

TRENDEK

esetén tervezett a DMA éves felülvizsgálata

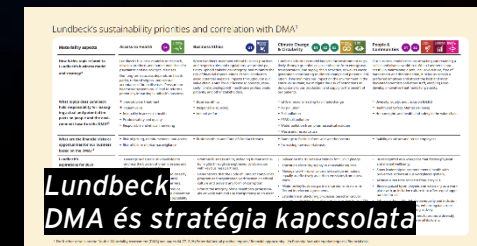
esetén a DMA eredménye beépült a vállalat üzleti stratégiájába

■ Magyar vállalatok
■ Összes vállalat

JAVASLATOK

- ! A DMA ismételt elvégzése vagy felülvizsgálata **rendszeres időközönként**, és nagyobb üzleti változások esetén
- ! A DMA eredményeinek **összehangolása** a fenntarthatósági és **üzleti stratégiával**

JÓ GYAKORLATOK

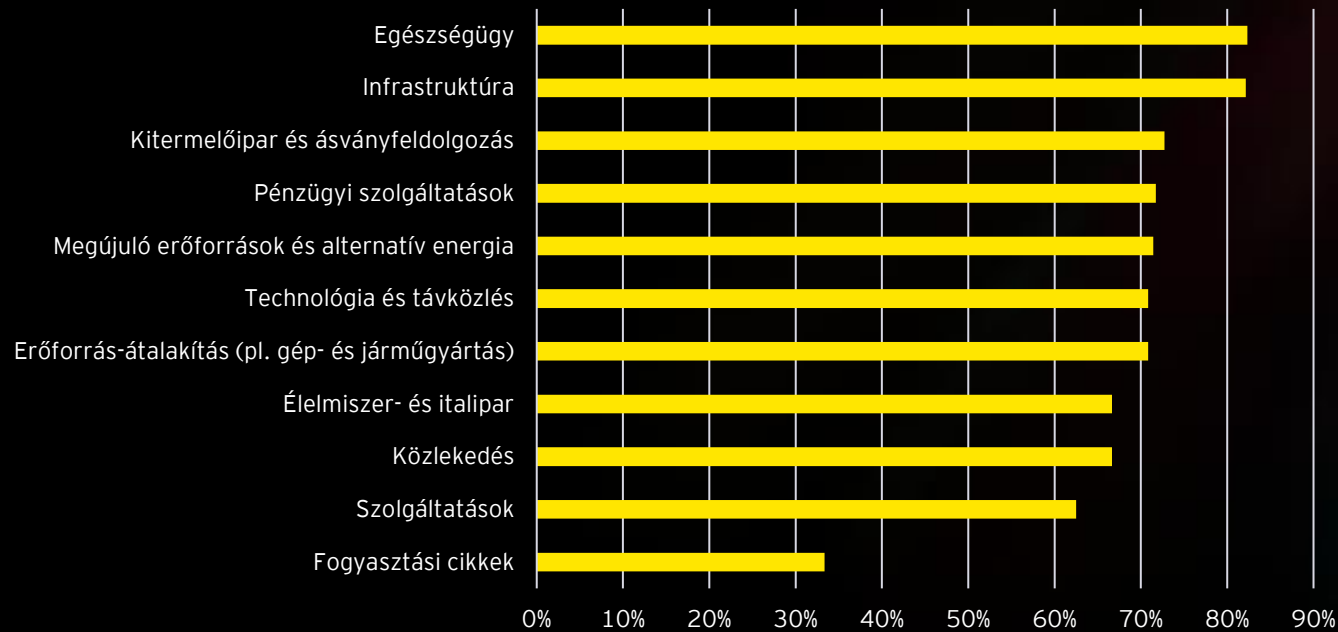

ESRS adatpontok

Phase-in közzétételek

TRENDEK

Phase-in engedmény használata iparáganként

JAVASLATOK

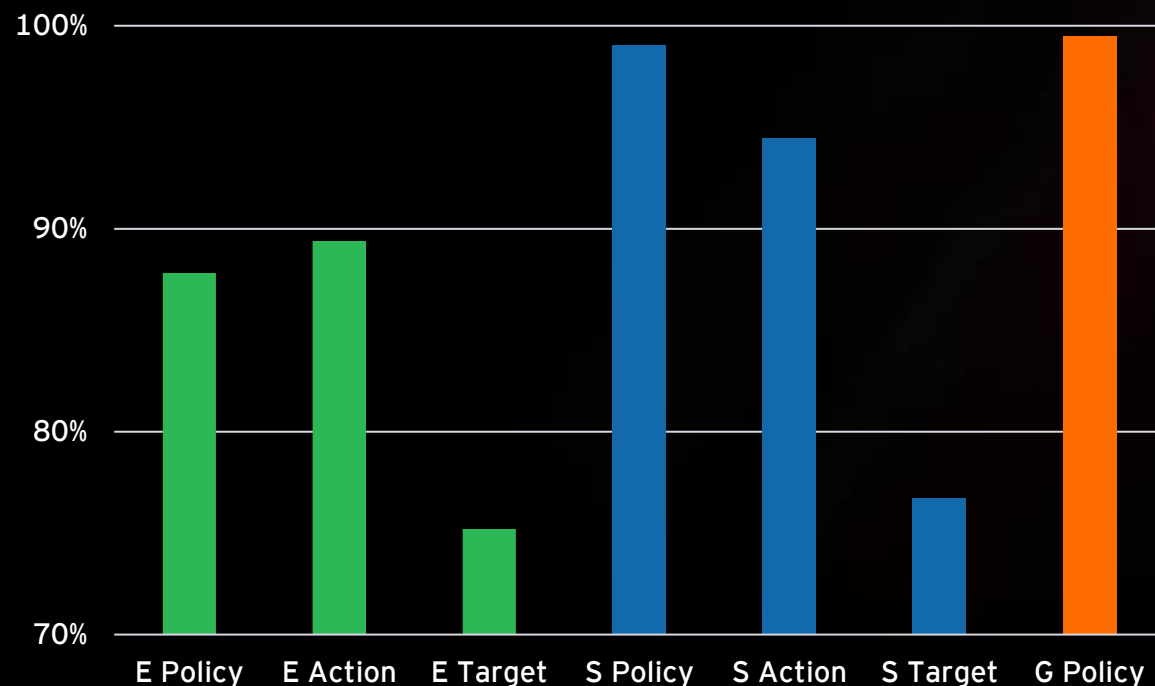
- ! A phase-in közzétételek körének felmérése
- ! Erőforrás-bebecslés és ütemterv meghatározása

ESRS adatpontok

Minimumkövetelmények (policy-action-target logika)

TRENDEK

Vállalati politikák, intézkedések és célkitűzések megfogalmazása az ESG pillérek mentén

JAVASLATOK

- ! A környezeti jellegű intézkedések és célkitűzések meghatározása a leginkább erőforrásigényes feladat.
- ! A **célkitűzések** meghatározása és publikus közzététele **érett fenntarthatósági megközelítést** jelez.
- ! A **korábbi** jelentéstételben (pl. GRI) meghatározott **célkitűzések** részben felhasználhatók, de **felülvizsgálásra szorulnak**.

JÓ GYAKORLATOK

The screenshot shows a table with various ESG metrics and targets. The table is organized into columns for different metrics and rows for different targets. The text "Philips" is overlaid on the table, and the text "Intézkedések, célkitűzések nyomunkövetése" is overlaid on the bottom right of the table.

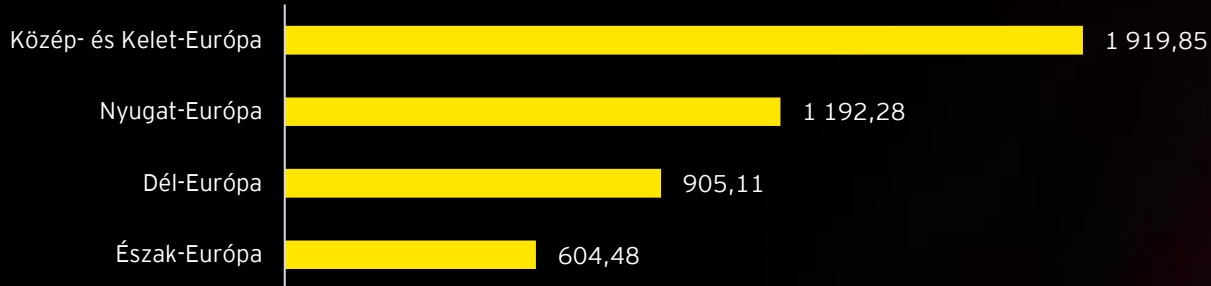
Metric	Target	2023	2024	2025
Scope 1 & 2 GHG emissions (tCO2e)	Reduce by 25% by 2025	100,000	75,000	50,000
Scope 3 GHG emissions (tCO2e)	Reduce by 10% by 2025	1,000,000	900,000	800,000
Renewable energy usage (% of total)	100% by 2025	80%	90%	100%
Water usage (m³)	Reduce by 10% by 2025	1,000,000	900,000	800,000
Waste to landfill (t)	Reduce by 10% by 2025	1,000	900	800

Környezeti közzétételek

ÜHG-intenzitás, átállási terv, klímakockázati felmérés

TRENDEK

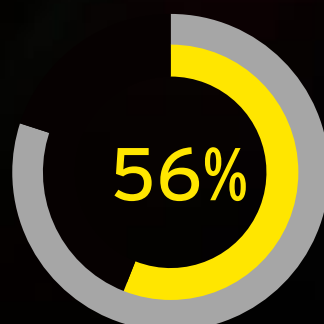
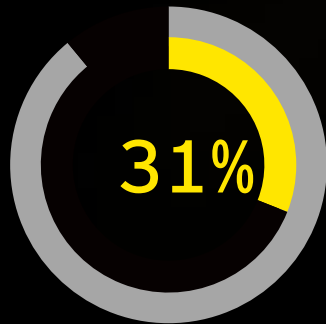
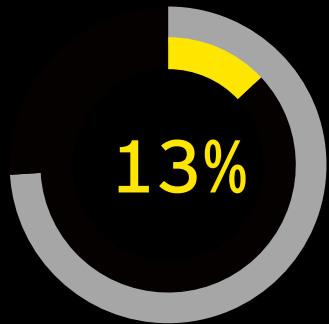
ÜHG-intenzitás (tCO₂e / mEUR) régiónként

Átállási terv

Kibocsátáscsökkentési
célkitűzések

Klímakockázati felmérés

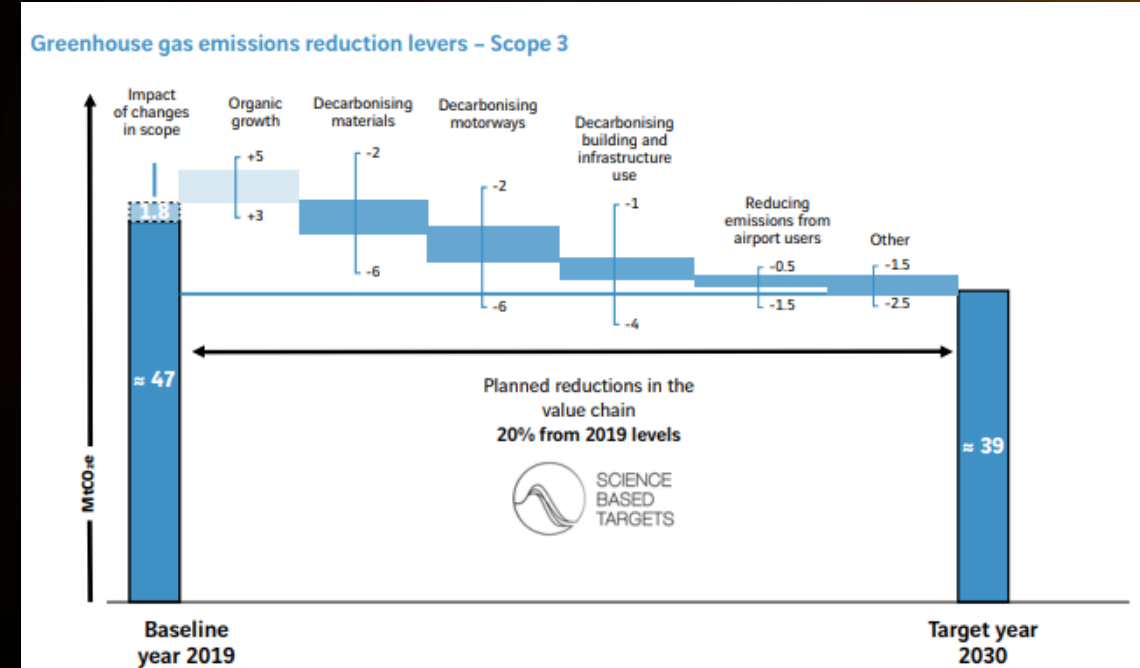
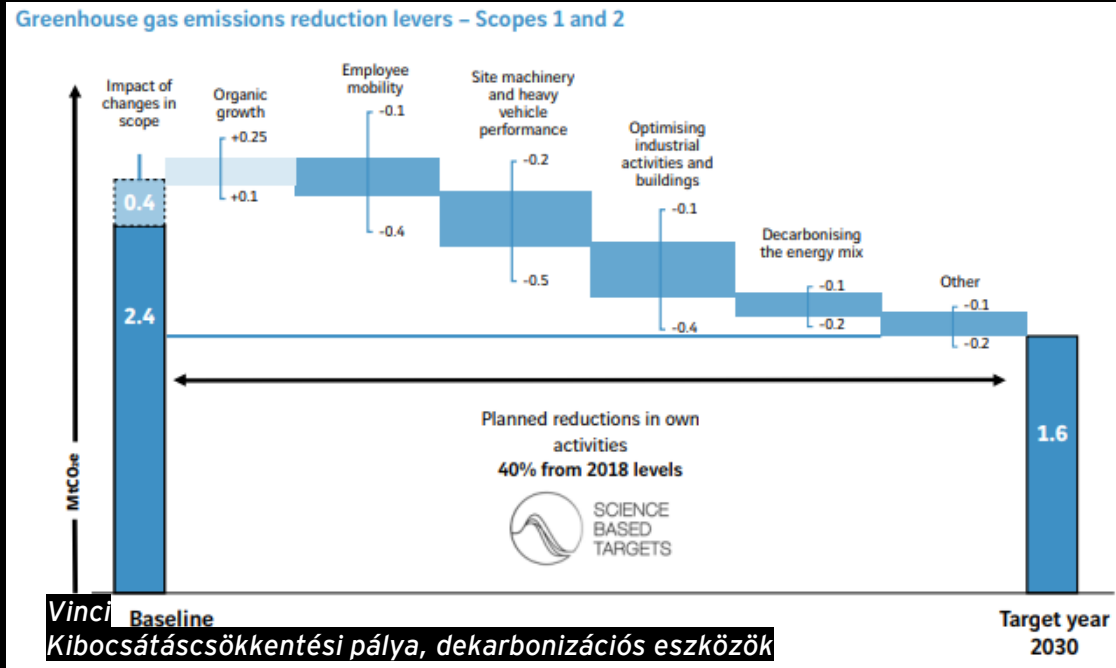

■ Magyar vállalatok
■ Összes vállalat

JAVASLATOK

- ! Nemzetközi vállalatcsoportok esetén az anyavállalat gyakran elvégzi az **átállási terv készítését**, tehermentesítve ezzel leányvállalatait.
- ! A megfelelő átállási terv
 - Scope 1-2 és a releváns **Scope 3** alkategóriákra is kiterjed;
 - a **dekarbonizációs eszközök** által elérhető kibocsátáscsökkentést kvantifikálja és rangsorolja;
 - az intézkedésekhez **működési- és tőkeköltségeket** (CapEx, OpEx) rendel;
 - a fenntarthatósági és üzleti stratégiával összhangban kerül meghatározásra.
- A pénzügyi kockázatok felmérésének egyik legnagyobb kihívást jelentő területe a **klímakockázatok felmérése**.

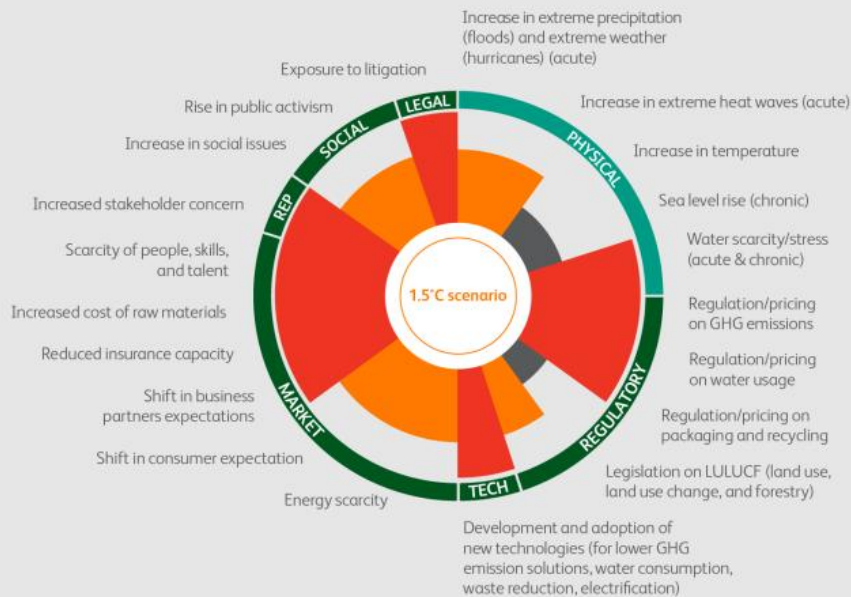
Kibocsátáscsökkentési pálya, dekarbonizációs eszközök

Klímakockázatok felmérése

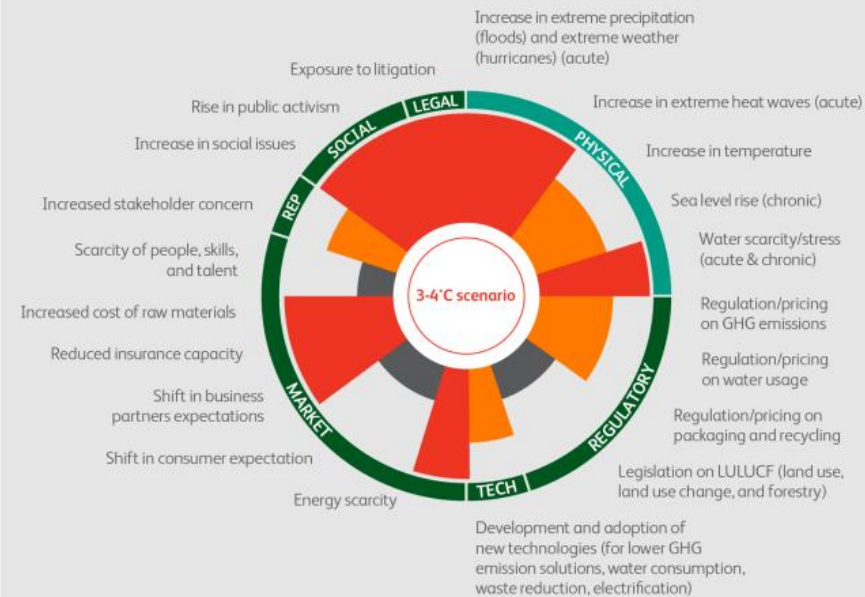
Risk levels for HEINEKEN in a 1.5°C scenario by 2050

The global temperature increase of 1.5°C above pre-industrial levels as the baseline goal of the Paris Climate Agreement. This scenario assumes the delivery of decarbonisation efforts. In this scenario the main risk for a company like HEINEKEN will be climate mitigation.

Risk levels for HEINEKEN in a 3–4°C scenario by 2050

The global temperature increase of 3–4 °C above pre-industrial levels. This scenario assumes that the Paris Climate Agreement goals are not met. In this scenario the main risks for a company like HEINEKEN are adaptation to physical risks.

Low risk Medium risk High Risk

Heineken
Klímakockázati felmérés eredményei

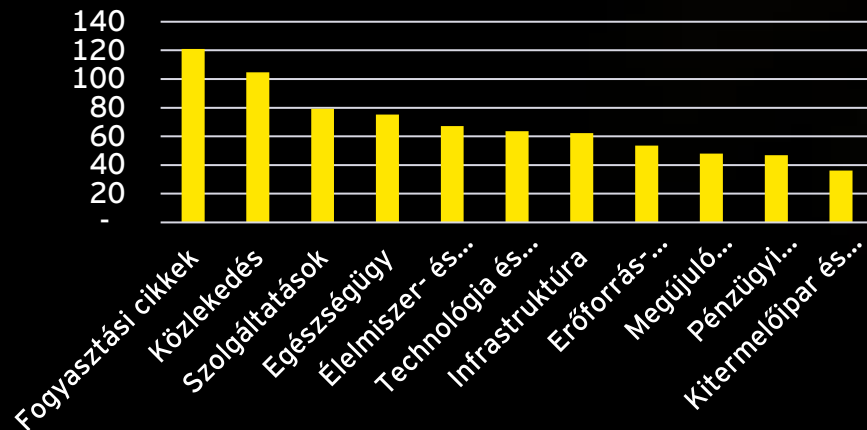
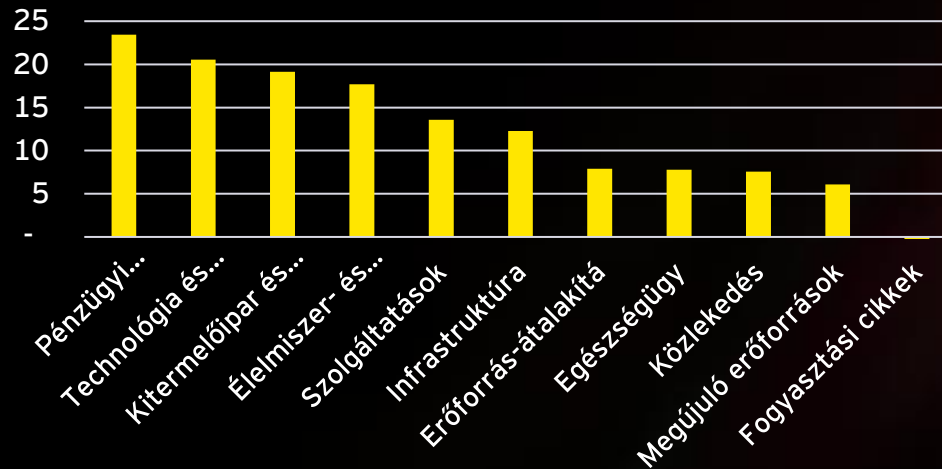
Low risk Medium risk High Risk

Társadalmi közzétételek

Nemek közötti bérkülönbség, CEO javadalmazási arány

TRENDEK

Nemek közötti
bérkülönbség mértéke
iparáganként

CEO javadalmazás és
medián javadalmazás
aránya iparáganként

JAVASLATOK

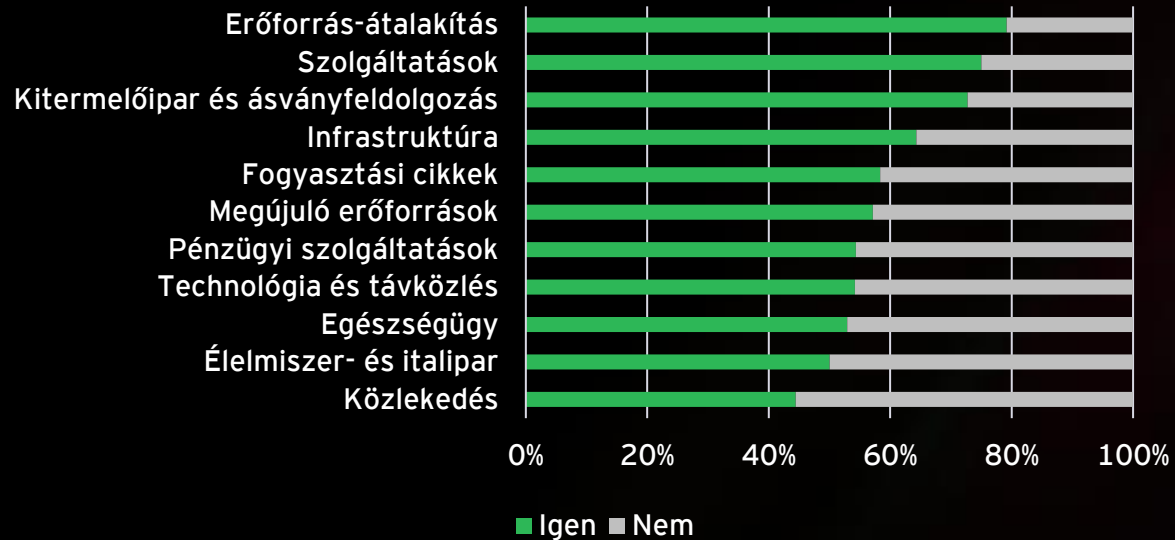
- ! A társadalmi témák, kifejezetten a saját munkaerőre vonatkozóan (S1) **szenzitív** jellege miatt **magas reputációs kockázatot** hordoznak.
- ! A kockázatok csökkentésének kulcsa a **transzparencia** és az adatok megfelelő bemutatása (pl. a vizsgált vállalatok mindössze 61%-a tette közzé a megfelelő bér fogalmát az S1-10 közzététel alatt).
- ! A saját munkaerőre vonatkozó adatok a **HR szakterülettel** való szoros együttműködést igényelnek.

Egyéb

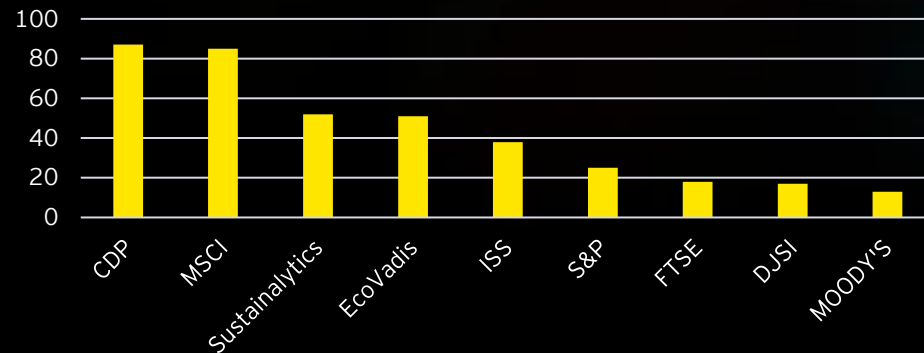
ESG minősítések

TRENDEK

ESG minősítések megjelenítése a CSRD jelentésben

ESG minősítések említések száma (db)

JAVASLATOK

- ! A CSRD jelentéstételi irányelv, a fenntarthatósági teljesítményt nem értékeli (egyelőre, a standardizálás és digitális tagging miatt várhatóan lehetőséget teremt majd rá).
- ! A vállalatok továbbra is előszeretettel **kommunikálnak ESG minősítések** terén elért eredményeikről.
- ! A megfelelő ESG minősítés kiválasztása és megszerzése/fejlesztése a **jelentéstételtől eltérő, de azzal szorosan összefüggő projekt**, mivel az ESG minősítések többsége a fenntarthatósági jelentés alapján is értékeli.

1

Jogszabályi keretek

2

Az első CSRD
jelentések tanulságai

3

Könyvvizsgálati
kérdések

CSRD könyvvizsgálat

Lépések

	Elfogadás és megtartás	Tervezés
Feladatok	▶ Releváns etikai követelmények, az IESBA standard ▶ Etikai alapelvek: (a) tisztesség (b) objektivitás (c) szakmai hozzáértés és megfelelő gondosság (d) titoktartás, és (e) hivatáshoz méltó magatartás ▶ Könyvvizsgáló meggyőződik arról, hogy azok a személyek, akik végrehajtják majd a megbízást, együttesen rendelkeznek a megfelelő szakértelemmel és képességekkel ▶ Függetlenségi szabályok értékelése, beleértve az EU-s előírásokat is ▶ Meg kell állapítania, hogy várhatóan képes érdemleges szintű bizonyosságot szerezni ▶ Elfogadó nyilatkozat és szerződéskötés	▶ A fenntarthatósági jelentés megismerése ▶ Kettős lényegességi felmérés eredményei ▶ Jelentős becslések és megítélést igénylő területek ▶ Javadalmazásban, kovenánsokban vagy stratégiában megjelenő fenntarthatósági információk azonosítása ▶ Korábbi hibák a jelentésben ▶ Lényeges hibás állítások kockázata ▶ Könyvvizsgálati terv az egyes fenntarthatósági adatpontokkal kapcsolatban ▶ Konszolidációs megfontolások, komponensek bevonása ▶ Lényegességi szint megállapítása
Tapasztalatok és kihívások	▶ Fenntarthatósági szakértők bevonása a megbízásba ▶ Minőségellenőr kijelölése ▶ Az ügyfél felkészültsége és erőforrásai ▶ A fenntarthatósági nyilatkozat összeállítására vonatkozó kontrollkörnyezet ▶ Elfogadható e megbízás a pénzügyi audittól függetlenül? ▶ ESG-vel kapcsolatos korábbi megbízások értékelése	▶ A tervezésben meghozott döntések dokumentálása és adatponthoz rendelése ▶ Eltérő mélységű vizsgálat az egyes területekre ▶ Alapvető eljárások: folyamat megismerése, elemző eljárások, egyeztetés, átadott információk ellenőrzése ▶ Mikor kellene az alapvető eljárások mellett kiegészítő eljárások? ▶ Tesztelés, disszagregált analitikus eljárás, újraszámítás ▶ Lényegességi szintek meghatározása KPI szinten, használt % indoklása

CSRD könyvvizsgálat

Lépések

	Kettős lényegesség	Adatgyűjtési folyamatok felmérése
Feladatok	▶ A kettős lényegesség értékelési folyamat auditálása beleértve az alábbiak vizsgálatát: ▶ a hatások, kockázatok és lehetőségek azonosításának és értékelésének elemzése ▶ leányvállalatok bevonása ▶ érintettek bevonása ▶ értéklánc megközelítés alkalmazása ▶ jelentendő adatpontok teljeskörűségének vizsgálata ▶ az ESRS szabvány és az EFRAG útmutatásainak való megfelelés ▶ az iparági jó gyakorlatokkal és startégiával való összhang	▶ Lényeges adatgyűjtési folyamatok azonosítása ▶ A használt IT rendszerek azonosítása és felmérése ▶ Jelentéstételi politika és adatgyűjtési útmutatók megismerése ▶ Az adatgyűjtési irányelvek áttekintése, a használt definíciók vizsgálata ▶ A jelentéstételi hatókör vizsgálata ▶ Saját működés (konszolidált csoport) ▶ Értéklánc ▶ Az adatrögzítés, belső továbbítás és konszolidáció értékelése ▶ A belső kontrollok értékelése ▶ Interjúk készítése az adatgazdákkal
Tapasztalatok és kihívások	▶ A Kettős lényegességi értékelés dokumentációjának beszerzése és visszakövetése (az értékelt témák átfogó listája, a felmérés folyamatának leírása, az érintettek bevonásának dokumentálása, a lehetséges témák értékelése) ▶ Annak kockázata, hogy a nem kezelt témák kimaradnak ▶ Benchmark elemzésekkel való összehasonlítás ▶ Az immateriális témák beemelése eltérítheti a jelentést ▶ Jogalanspecifikus témák	▶ A kontrollkörnyezet fejletlensége ▶ Hiányos vagy nem létező írásbeli szabályzatok és útmutatások ▶ Az ESRS-ben nem vagy nem egyértelműen meghatározott kérdésekre a vállalatoknak kell egységes politikát kidolgozni, pl.: ▶ Bérköltséggel kapcsolatos mérőszámok ▶ Kibocsátások hatóköre (GHG protokoll vs. ESRS) ▶ Adatgyűjtés egységessége és teljessége

CSRD könyvvizsgálat

Lépések

	Végrehajtás	Következtetés és jelentéstétel
Feladatok	▶ Az ESRS közzétételi követelményeinek való megfelelés értékelése ▶ A kvalitatív közzétételek megalapozottságának ellenőrzése ▶ Politikák, Intézkedések és célok ▶ Jövőbeni információk alátámasztottsága ▶ Kvantitatív közzétételek ellenőrzése ▶ Elemző eljárások során várakozások felállítása ▶ Várakozásoktól eltérő eredmények értékelése ▶ Egyeztetés alapadatokhoz ▶ Pénzügyi beszámolóval való egyeztetés ▶ Egyéb információk és mérlegfordulónap utáni események	▶ A feltárt hibák értékelése a meghatározott lényegességhez képest ▶ A kvalitatív információkban lévő hibák értékelése ▶ Dokumentáció véglegesítése és áttekintése ▶ Írásbeli teljességi nyilatkozat beszerzése ▶ Jelentés készítése az ISAE 3000 (felülvizsgált) standard szerint ▶ Következtetés kialakítása ▶ Korlátozások ▶ Figyelemfelhívás ▶ Egyéb kérdések ▶ MKVK jelentésminta https://mkvk.hu/hu/tudastar/fenntarthatosagi-tudasbazis
Tapasztalatok és kihívások	▶ ESRS checklist mellett az alapelvek teljesülésének vizsgálata: ▶ Relevancia, Valósághű bemutatás, Összehasonlíthatóság, Érthetőség ▶ Politikák, Intézkedések és célok lényeges témákhoz való rendelése és nem lefedett témák ▶ Mérési módszertan bemtuatása ▶ Pénzügyi információk felhasználása az elemző eljárások során ▶ Milyen mélységbe kell lemenni az eljárásokkal?	▶ Az eltérő területeken lévő hibák összesítése ▶ Jól elválasztható és áttekintett dokumentáció készítése ▶ Archiválási kötelzettség ▶ Eredendő korlátok ▶ Jövőbeni információk ▶ Nem definiált jogi fogalmak ▶ Eltérő mérési módszerek